

Sygn. akt IV U 335/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Maja Snopeczyńska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 lutego 2018 roku w Ś.

sprawy z odwołania **G. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawie (...) z dnia 05.04.2017 roku

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej po zmarłym

I. odwołanie oddala;

II. nie obciąża powódki kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Powódka G. S. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 5 kwietnia 2017 roku, wnosząc o przyznanie powódce prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu zgonu męża w związku z chorobą zawodową. Powódka zarzuciła naruszenie przepisów art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez dokonanie niewłaściwej wykładni polegającej na uznaniu, że płatnikiem jednorazowych odszkodowań dla członków rodzin pozostałych po pracowniku uspołecznionego zakładu pracy, w którym istniało narażenie na czynniki szkodliwe wywołujące chorobę zawodową jest zakład pracy, podczas gdy płatnikiem jest ZUS oraz błędne przyjęcie, że powódka pobrała jednorazowe odszkodowanie, podczas gdy zostało ono jedynie przyznane. W uzasadnieniu powódka się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 24 kwietnia 2002r P 5/01, który uznał art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych za niezgodny z konstytucją RP; podniosła także, że Sąd Najwyższy przesądził o skutku powyższego orzeczenia dla roszczeń wypadkowych pracowników uspołecznionych zakładów pracy, powstałych przed utratą mocy art. 32 ustawy wypadkowej oraz że przepis ten nie może być stosowany przez sądy w konkretnych sprawach dotyczących roszczeń powstałych przed utratą mocy obowiązującej aktu normatywnego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów; podnosząc że w chwili zdarzenia płatnikiem świadczeń były zgodnie z obowiązującymi przepisami uspołecznione zakłady pracy - w niniejszej sprawie KWK (...); zgodnie z decyzją KWK (...) z 9 X 1989 roku powódce zostało przyznane jednorazowe odszkodowanie z tytułu zgonu męża.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

Mąż powódki – E. S. - zatrudniony był w KWK (...). Decyzją z dnia (...)roku przyznano mężowi powódki odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej.

W dniu (...) roku mąż powódki zmarł.

Orzeczeniem z (...) roku Obwodowa Komisja Lekarska ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia stwierdziła związek przyczynowy między zgonem E. S. a chorobą zawodową.

Decyzją z 9 października 1989 roku KWK (...) przyznała powódce jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci rencisty E. S. w następstwie choroby zawodowej.

Powódka wniosła o wypłatę do jednorazowego odszkodowania z tytułu zgonu męża.

Decyzją z dnia 5 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił powódce prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu zgonu męża w związku z chorobą zawodową, w dniu wydania orzeczenia ustalającego związek przyczynowy pomiędzy zgonem męża powódki a chorobą zawodową w dniu (...) obowiązywały przepisy ustawy z 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zgodnie z którą płatnikiem świadczeń były uspołecznione zakłady pracy, ponadto z uzyskanych dokumentów wynika, że odszkodowanie zostało powódce wypłacone przez zakład pracy zmarłego męża.

DOWÓD: akta ZUS

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka wniosła o przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu zgonu męża w związku z chorobą zawodową. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił powódce prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu zgonu męża w związku z chorobą zawodową, w dniu wydania orzeczenia ustalającego związek przyczynowy pomiędzy zgonem męża powódki a chorobą zawodową w dniu 21 sierpnia 1989r obowiązywały przepisy ustawy z 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zgodnie z którą płatnikiem świadczeń były uspołecznione zakłady pracy

W odwołaniu od decyzji powódka zarzuciła naruszenie przepisów art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez dokonanie niewłaściwej wykładni polegającej na uznaniu, że płatnikiem jednorazowych odszkodowań dla członków rodzin pozostałych po pracowniku uspołecznionego zakładu pracy, w którym istniało narażenie na czynniki szkodliwe wywołujące chorobę zawodową jest zakład pracy, podczas gdy płatnikiem jest ZUS.

Zgodnie obecnie obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1773 ze zm.) członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek (...) choroby zawodowej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie, odszkodowanie to przysługuje również w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego, zaś świadczenia wypłacane są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast w chwili śmierci męża powódki obowiązywały przepisy ustawy z 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych.

Powódka wnosząc przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2002 roku (sygn. akt P 5/01), który stwierdził, że art. 32 ust.1 pkt1 ustawy z 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych jest niezgodny z art. 2 oraz z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że wprowadza nierówne traktowanie pracodawców

oraz osób uprawnionych do odszkodowania oraz w części w której ogranicza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tylko do pracowników nieuspołecznionych zakładów pracy i członków ich rodzin, jest niezgodny z art. 2 oraz art. 32 Konstytucji. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego Sąd Najwyższy w wyroku z 30 lipca 2003 roku (II UK 353/02, cyt. za LEX 80472) wskazał, że po ogłoszeniu tego wyroku "odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wypłacają pracownikom i ich rodzinom oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, niezależnie od tego, w jakiej fazie znajduje się postępowanie przeciwko uspołecznionemu zakładowi pracy". W niniejszej sprawie bezspornym było, że mąż powódki E. S. zmarł (...) roku i pracodawca męża powódki - KWK (...) - przyznał powódce prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci rencisty E. S. w następstwie choroby zawodowej decyzją z 9 października 1989 roku. Powódka powołując się na cytowane wyżej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego domagała się wypłaty odszkodowania przez ZUS, podnosząc, przepis art. 32 ust.1 pkt1 ustawy z 12 czerwca 1975 roku nie może być stosowany przez sąd w konkretnych sprawach dotyczących roszczeń powstałych przed utratą mocy obowiązującej aktu normatywnego. Jednak umknęło uwadze powódki, że w niniejszej sprawie istotna jest data śmierci męża powódki - (...), gdyż - jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do uchwały z 13 VI 2007r (II UZP 2/07) wskazując że po ogłoszeniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego "Zakład Ubezpieczeń Społecznych stał się wyłącznie biernie legitymowany w zakresie odpowiedzialności na podstawie ustawy wypadkowej (jednak z tą uwagą, że orzeczenie TK z 24 kwietnia 2002 roku nie rozciągało się na okres przed wejściem w życie Konstytucji RP z 1997r)". Należy zgodzić się ze stanowiskiem, że skoro roszczenie powódki stało się wymagalne przed wejściem w życie Konstytucji RP z 1997 roku (do której odnosi się orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego) to „nie ma przesłanek prawnych do rozszerzenia konsekwencji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego na stany faktyczne zaistniałe przed wejściem w życie Konstytucji tj. przed datą 16 października 1997 r.” (tak SN w uzasadnieniu do wyroku z dnia 11 VII 2002 r, II UKN 478/01, cyt. za LEX nr 56764).

W związku z powyższym uznać należało, że skoro zdarzenie mające być podstawą ewentualnej odpowiedzialności ZUS nastąpiło przed wejściem w życie Konstytucji RP z 1997 roku, to tym samym nie znajdzie w niniejszej sprawie zastosowania orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 24 kwietnia 2002 roku. Tak więc strona pozwana nie jest biernie legitymowana w niniejszej sprawie.

Dlatego też Sąd w oparciu o powyższe okoliczności i na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.